

Cauza C-703/22**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

16 noiembrie 2022

Instanța de trimitere:

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Țările de Jos)

Data deciziei de trimitere:

16 noiembrie 2022

Apelant:

WU

Intimată:

Directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR)

Obiectul procedurii principale

Procedura principală privește un litigiu între WU și Directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (Conducerea Biroului Central pentru Permisele de conducere, Țările de Jos) (denumit în continuare „CBR”) cu privire la refuzul CBR de a acorda WU un permis de conducere în Țările de Jos pentru categoriile C și CE (camioane și autobuze).

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Această cerere formulată în temeiul articolului 267 TFUE privește întrebarea dacă, atunci când se stabilește că persoana în cauză este efectiv aptă să conducă un camion, se poate face o derogare de la norma minimă a unui câmp vizual orizontal de 160 de grade, prevăzută pentru această categorie de vehicule.

Întrebările preliminare

1. Punctul 6.4 din anexa III la Directiva 2006/126/CE, în special norma conform căreia câmpul vizual orizontal trebuie să fie de cel puțin 160° la ambii ochi, citit în lumina principiului proporționalității, trebuie interpretat în sensul că și o persoană care, din punct de vedere medical, nu respectă această normă, însă, în opinia mai multor experți medicali, este efectiv aptă să conducă un camion, poate respecta norma?
2. În cazul unui răspuns negativ la această întrebare, există, în cadrul Directivei privind permisele de conducere, posibilitatea unei aprecieri a proporționalității într-un caz particular, chiar dacă norma prevăzută la punctul 6.4 din anexa III la Directiva 2006/126/CE nu prevede nicio posibilitate de derogare pentru astfel de cazuri?
3. În caz afirmativ, care sunt împrejurările care pot fi luate în considerare pentru a aprecia dacă, într-un caz particular, se poate deroga de la norma privind câmpul vizual, stabilită la punctul 6.4 din anexa III la Directiva 2006/126/CE?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Punctul 6.4 din anexa III la Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere (denumită în continuare „Directiva privind permisele de conducere”) și articolul 15 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

Dispoziții naționale invocate

Punctul 3.3 și punctul 3.4 litera b) din anexa la Regimul din 2000 al cerințelor privind aptitudinile.

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

1. WU și-a obținut la 11 iulie 2007 permisul de conducere pentru autovehiculele din categoriile C și CE, după care a lucrat ca șofer profesionist timp de mai mult de zece ani. A condus camioane mai mult de un milion de kilometri, fără probleme și fără daune, atât în țară, cât și în străinătate. În 2016, el a solicitat reînnoirea permisului său de conducere pentru camioane, pentru care a trebuit să solicite de la CBR un „Certificat de aptitudini”. Cu acest certificat, se poate demonstra că solicitantul este capabil, din punct de vedere fizic și psihic, să conducă un autovehicul.
2. La vârsta de un an, WU a avut un accident în care a suferit o fractură a bazei craniului. În consecință, el suferă de „hemianopsie”, ceea ce înseamnă că are un câmp vizual orizontal limitat. Astfel, WU nu respectă norma minimă a unui câmp vizual orizontal binocular de 160 de grade, stabilită la punctul 3.3 litera b) din

anexa la Regimul din 2000 al cerințelor privind aptitudinile. Această dispoziție constituie transpunerea în legislația neerlandeză a punctului 6.4 din anexa III la Directiva privind permisele de conducere, care cuprinde aceeași normă minimă. Acesta este motivul pentru care CBR a refuzat eliberarea certificatului solicitat, în pofida avizelor favorabile din partea a doi oftalmologi. Nu este clar dacă în anul 2007, când WU și-a obținut permisul de conducere, CBR avea deja cunoștința de afecțiunea oculară a lui WU.

- 3 WU a contestat decizia de respingere formulată de CBR. CBR a respins această contestație drept neîntemeiată. Ulterior, WU a formulat o acțiune la rechtbank Rotterdam (Tribunalul din Rotterdam, Țările de Jos) împotriva acestei decizii privind contestația. Această acțiune a fost respinsă, după care WU a formulat apel la Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Secția de contencios administrativ a Consiliului de Stat, Țările de Jos) (denumit în continuare „Raad van State” (Consiliul de Stat, Țările de Jos) Acest apel a fost, de asemenea, respins.
- 4 În timp ce acest apel era încă în curs de soluționare, WU a depus o a doua cerere la CBR, de data aceasta pentru un permis de conducere limitat, din punct de vedere geografic, la Țările de Jos. CBR i-a respins din nou cererea (în pofida unui al treilea aviz favorabil din partea unui oftalmolog), deoarece nu respecta norma minimă a unui câmp vizual de 160 de grade. În acest context, s-a specificat că WU nu putea invoca punctul 3.4 litera b) din anexa la Regimul din 2000 al cerințelor privind aptitudinile. Potrivit acestei dispoziții, un șofer profesionist care deține deja unul sau mai multe permise de conducere pentru camioane și autobuze și care își pierde brusc vederea la un ochi poate fi totuși declarat apt pentru un permis de conducere limitat, din punct de vedere geografic, la Țările de Jos, după o perioadă de adaptare de minimum trei luni și pe baza avizului favorabil din partea unui medic oftalmolog. Cu toate acestea, WU nu este orb la un ochi, ci îi lipsește la ambii ochi jumătate din câmpul vizual (hemianopsie omonimă).
- 5 Și de data aceasta, CBR a declarat neîntemeiată contestația formulată de WU, iar rechtbank Rotterdam (Tribunalul din Rotterdam, Țările de Jos) a respins acțiunea formulată împotriva acestei decizii. WU a formulat din nou apel la Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos), care a decis să adreseze Curții întrebările preliminare de mai sus.

Principalele argumente ale părților din litigiul principal

- 6 În opinia CBR, punctul 3.4 litera b) din anexa la Regimul din 2000 al cerințelor privind aptitudinile nu se aplică în situația lui WU. Caracterul de drept imperativ al acestei dispoziții nu permite să se ia în considerare interesele individuale ale lui WU.
- 7 WU susține că este însă eligibil pentru un Certificat de aptitudini. Există, între timp, trei rapoarte emise de diferiți medici care îl consideră apt să conducă un camion. El are, într-adevăr, un câmp vizual limitat, însă are această limitare de la

o vârstă foarte fragedă și a compensat-o în totalitate cu ajutorul comportamentului vizual și al mișcărilor capului. WU și-a susținut încă o dată acest punct de vedere în apel, de data aceasta cu un certificat de la un neuropsiholog. Acesta indică, pe scurt, că WU a dezvoltat un comportament vizual atât de bun, încât poate funcționa normal din punct de vedere vizual. În opinia lui WU, faptul că o persoană cu o deficiență de vedere care are totuși o vedere acceptabilă poate conduce un autovehicul din categoriile C și CE nu încalcă obiectivul regimului. Aceasta este situația care i se aplică. WU consideră că acest lucru justifică aplicarea unei excepții, așa cum se face o excepție și pentru pierderea vederii la un ochi, stabilită la punctul 3.4 litera b) din anexa la Regimul din 2000 al cerințelor privind aptitudinile. Limitarea sa este echivalentă cu aceasta. Prin urmare, spre deosebire de cele stabilite de *rechtbank* (tribunalul), CBR ar fi trebuit să urmeze avizele favorabile ale diverșilor medici.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 8 Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos) precizează, în primul rând, că a luat act de o hotărâre a Curții privind punctul 6.4 din anexa III la Directiva privind permisele de conducere, și anume Hotărârea din 22 mai 2014, *Glatzel* (C-356/12, EU:C:2014:350). În această hotărâre, Curtea a confirmat validitatea normei minime pentru câmpul vizual orizontal, stabilită la respectivul punct 6.4. Prin urmare, Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos) pornește de la premisa acestei validități. Cu toate acestea, el are îndoieli cu privire la interpretarea sau aplicarea corectă a acestei norme minime în cazul de față. Întrebările pe care și le pune în această privință nu primesc răspuns în hotărârea menționată.
- 9 Este cert că, din punct de vedere medical, WU nu respectă norma minimă a unui câmp vizual binocular orizontal de minimum 160 de grade, astfel cum este prevăzută la punctul 6.4 din anexa III la Directiva privind permisele de conducere. Cu toate acestea, trei medici diferiți, fiecare în raportul medical propriu, au concluzionat că el este apt să conducă vehicule de categoriile C și CE, în pofida afecțiunii sale. De asemenea, WU este șofer profesionist de zece ani și a făcut cu camionul mai mult de un milion de kilometri, fără probleme. Prin urmare, siguranța rutieră nu este în pericol. Astfel, Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos) se întreabă dacă WU nu trebuie totuși considerat apt pentru a conduce.
- 10 Punctul 6.4 din anexa III la Directiva privind permisele de conducere se bazează pe un raport al Eyesight Working Group din mai 2005. Din acest raport rezultă că, într-o situație în care o persoană nu respectă, din punct de vedere medical, norma unui câmp vizual binocular orizontal de minimum 160 de grade, de regulă această persoană nu este aptă să conducă vehicule din categoriile C și CE. Cu toate acestea, raportul menționează de asemenea că studiile suplimentare pot indica faptul că, într-un caz particular, o persoană cu hemianopsie își poate compensa limitările și poate fi considerată aptă pentru a conduce.

- 11 Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos) se întreabă dacă punctul 6.4 din anexa III la Directiva privind permisele de conducere poate fi interpretat în sensul că și o persoană care nu respectă norma din punct de vedere medical, dar care, în opinia mai multor experți medicali, este efectiv aptă să conducă un camion prin compensarea limitării, poate respecta această normă minimă. În acest context, Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos) consideră relevant faptul că o astfel de interpretare, furnizată în lumina principiului proporționalității, nu aduce atingere scopului Directivei privind permisele de conducere, și anume garantarea siguranței traficului rutier.
- 12 Dacă punctul 6.4 din anexa III la Directiva privind permisele de conducere nu poate fi interpretat în acest mod, se pune în continuare întrebarea dacă este posibil ca, având în vedere raportul Eyesight Working Group și concluzia pe care Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos) o trage din acesta, să se aplice principiul proporționalității în cazul particular. Cu alte cuvinte: se pune întrebarea dacă, într-o situație în care o persoană nu respectă, din punct de vedere medical, norma privind câmpul vizual binocular orizontal necesar, dar care, în opinia unor experți medicali, este aptă pentru a conduce camioane, atunci când se ia decizia cu privire la reînnoirea unui permis de conducere, se permite o apreciere a proporționalității, chiar dacă norma prevăzută la punctul 6.4 din anexa III la Directiva privind permisele de conducere nu prevede o posibilitate de derogare. Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos) își poate imagina că, atunci când se evaluează proporționalitatea într-un caz concret, alături de constatările experților privind aptitudinea pentru conducere a solicitantului, poate fi luat în considerare și faptul că s-a dovedit deja că persoana în cauză poate conduce în siguranță. De asemenea, poate fi relevant că permisul de conducere este folosit în cadrul exercitării unei profesii, având în vedere că articolul 15 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene prevede că orice persoană are dreptul la muncă și dreptul de a exercita o ocupație aleasă sau acceptată în mod liber.